

# Pensionspolicy

Antagen av kommunfullmäktige 2008-06-12



Tjörns kommun



## INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<b>SAMMANFATTNING</b> .....	<b>3</b>
<b>ALLMÄNT</b> .....	<b>4</b>
UPPDATERING.....	4
BESLUTSORDNING .....	4
<b>PENSION TILL ANSTÄLLDA</b> .....	<b>5</b>
SÄRSKILD AVTALSPENSION ENLIGT ÖVERENSKOMMELSE .....	5
MÖJLIGHET TILL MINSKAD ARBETSTID FÖR ÄLDRE ANSTÄLLDA .....	7
PENSIONS FÖRSTÄRKNING VID FÖRTIDA UTTAG .....	8
UTBETALNING AV AVGÅNGSVEDERLAG.....	8
LÖNEVÄXLING TILL PENSION .....	8
PENSION TILL FÖRVALTNINGSCHIEFER OCH MOTSVARANDE .....	9
<b>PENSION TILL FÖRTROENDEVALDA</b> .....	<b>11</b>
FÖRTROENDEVALDA PÅ HEL- OCH DELTID .....	11
FRITIDSPOLITIKER.....	11
<b>TRYGGANDE AV PENSIONSÅTAGANDET</b> .....	<b>12</b>
<b>INFORMATION OM PENSIONS FÖRMÅNER</b> .....	<b>13</b>

## Sammanfattning

### Pension till anställda

- Särskild avtalspension på heltid eller deltid kan i enlighet med fastställda riktlinjer beviljas efter individuell prövning.
- Äldre anställda kan efter individuell prövning erbjudas möjlighet till minskad arbetstid, med bibehållet tjänstepensionsintjänande.
- Anställda kan efter individuell prövning erbjudas pensionstillägg vid förtida avgång.
- Vid utbetalning av eventuellt avgångsvederlag kan detta växlas mot tjänstepension
- Samtliga tillsvidareanställda i kommunen har möjlighet att löneväxla till pensionsförsäkring.
- Förvaltningschefer och motsvarande har möjlighet att välja alternativ KAP-KL.

### Pension till förtroendevalda

- Förtroendevalda på heltid samt förtroendevalda vars uppdragstid motsvarar minst 40 procent av heltid, omfattas av PBF (Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda). Förvärvsinkomster motsvarande tre prisbasbelopp per år undantas från samordning.
- Fritidspolitiker får pensionsersättning utbetalt varje månad.

### Tryggande av pensionsförmåner

- Kommunen tryggar avgiftsbestämd ålderspension och alternativ KAP-KL genom tjänstepensionsförsäkring.
- Kommunen tryggar förmånsbestämd ålderspension, särskild avtalspension, pension till efterlevande, intjänad pension före 1998 samt pensionsförmåner enligt PBF genom beskattningsrätten.

### Beslutsordning

- Kommunfullmäktige beslutar om pensionspolicyn.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott är pensionsmyndighet avseende förtroendevaldas pensionsvillkor samt högsta instans gällande anställdas pensionsvillkor.
- Personalchefen beslutar i samråd med kommunchefen, om särskild avtalspension, minskad arbetstid med bibehållen tjänstepension samt pensionsförstärkning vid förtida uttag.
- Alternativ lösning för annan anställd som inte är förvaltningschef eller tillhör kommunledningen, beslutas av personalchefen i samråd med kommunchefen.
- Personalavdelningen beslutar i normala och löpande ärenden.

### Information till anställda

- Kommunen har fastställt riktlinjer information till anställda om pensionsrättigheter i anställningen.

## Allmänt

Pensionsavtalet KAP-KL och bestämmelserna PBF innehåller möjligheter till lokala beslut och överenskommelser.

I syfte att skapa en enhetlighet och tydlighet avseende dessa möjligheter samt framhålla de pensionsförmåner som kommunen i egenskap av en attraktiv arbetsgivare erbjuder inom ramen för gällande kollektivavtal och lagar, har kommunen beslutat om riktlinjer i vissa specifika pensionsfrågor. Dessa beskrivs närmare i denna pensionspolicy.

## Uppdatering

Pensionspolicyn ska ses över en gång varje mandatperiod och vid behov uppdateras. Däremellan görs översyn och uppdatering vid behov som föranletts av förändringar i lagar och kollektivavtal inom pensionsområdet.

## Beslutsordning

Kommunfullmäktige beslutar om pensionspolicyn.

Kommunstyrelsens arbetsutskott är pensionsmyndighet avseende de förtroendevaldas pensionsvillkor samt högsta instans gällande anställdas pensionsvillkor.

Personalchefen beslutar i samråd med kommunchefen, om särskild avtalspension, minskad arbetstid med bibehållen tjänstepension samt pensionsförstärkning vid förtida uttag.

Alternativ lösning för annan anställd som inte är förvaltningschef eller tillhör kommunledningen, beslutas av personalchefen i samråd med kommunchefen.

Personalavdelningen beslutar i normala och löpande ärenden.

## Pension till anställda

### Särskild avtalspension enligt överenskommelse

#### Hel särskild avtalspension

Särskild avtalspension kan beviljas med stor restriktion och kan övervägas som en möjlighet under mycket speciella omständigheter.

Med särskild avtalspension avses pension före 65 år. Särskild avtalspension är ett av flera alternativ som kommunen kan använda vid behov av personalavveckling. Särskild avtalspension är ingen rättighet för den enskilde. I den mån kommunen finner det lämpligt att bevilja särskild avtalspension sker detta enligt följande riktlinjer.

#### Riktlinjer för beviljande av hel särskild avtalspension

Särskild avtalspension kan i samband med arbetsbrist, som uppstått på grund av minskad verksamhet eller omorganisation, beviljas anställd som har fyllt 61 år och som har minst 10 års sammanhängande anställningstid i kommunen i direkt anslutning till avgången.

Särskild avtalspension ska beräknas på ett pensionsunderlag (genomsnittslön) enligt KAP-KLs bestämmelser. Pensionsnivån är fastställd till nedanstående procentsatser.

<i>Pensionsunderlag uttryckt i inkomstbasbelopp</i>	<i>Pensionsnivå</i>
0 – 7,5	65 %
7,5 – 20	55 %

Särskild avtalspension utbetalas från den överenskomna avgångstidpunkten till och med månaden före 65-årsdagen eller den tidigare månad då intjänad pensionsrätt 1997-12-31 och/eller förmånsbestämd ålderspension börjar utbetalas från kommunen.

Under tid med rätt till särskild avtalspension ska kommunen betala pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension. Avgiftsunderlaget motsvarar 1/12 av pensionsunderlaget för varje månad som det föreligger rätt till särskild avtalspension, uppräknat med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till avgångsåret.

För anställd som omfattas av bestämmelserna om förmånsbestämd ålderspension ska tiden från avgången intill månaden före 65-årsdagen tillgodoräknas som pensionsgrundande.

Under tid med rätt till särskild avtalspension gäller skyddet avseende pension till efterlevande.

Särskild avtalspension ska samordnas. Förvärvsinkomst motsvarande tre prisbasbelopp per år undantas dock från samordning.

Avgång med särskild avtalspension kan påverka allmän pension, socialförsäkringar och avtalsförsäkringar. Kommunen utger inte någon kompensation för detta.

Beslut om särskild avtalspension fattas i varje enskilt fall av personalchefen i samråd med kommunchefen, med hänsyn till kommunens verksamhet och ekonomi.

### **Partiell särskild avtalspension**

Särskild avtalspension kan beviljas med stor restriktion och kan övervägas som en möjlighet under mycket speciella omständigheter.

Kommunen kan bevilja anställd särskild avtalspension på deltid vid exempelvis arbetsbrist. I den mån kommunen finner det lämpligt att bevilja sådan pension sker detta enligt följande riktlinjer.

#### **Riktlinjer för beviljande av partiell särskild avtalspension**

Särskild avtalspension kan beviljas anställd som har fyllt 61 år och som har minst 10 års sammanhängande anställningstid i kommunen i direkt anslutning till avgången. Anställningen omregleras permanent till en lägre sysselsättningsgrad. Den lägsta tillåtna sysselsättningsgraden efter omregleringen är 50% av heltid.

Särskild avtalspension ska beräknas på ett pensionsunderlag (genomsnittslön) enligt KAP-KLs bestämmelser. Pensionens storlek motsvarar den som gäller för hel särskild avtalspension i den omfattning som motsvarar arbetstidsminskningen.

Särskild avtalspension utbetalas från den överenskomna tidpunkten till och med månaden innan den då den anställde fyller 65 år eller den tidigare månad då sysselsättnings-graden ändras, anställningen upphör eller då intjänad pensionsrätt 1997-12-31 och/eller förmånsbestämd ålderspension börjar utbetalas från kommunen.

Efter särskilt beslut kan särskild avtalspension utbetalas som längst till och med den månad den anställde fyller 67 år.

Under tid med rätt till särskild avtalspension ska kommunen också betala pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension avseende den del som motsvarar arbetstidsminskningen. Avgiftsunderlaget för denna del motsvarar 1/12 av pensionsunderlaget - i förhållande till arbetstidsminskningen - för varje månad som det föreligger rätt till särskild avtalspension, uppräknat med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till det år sysselsättningsgraden omreglerades.

För anställd som omfattas av bestämmelserna om förmånsbestämd ålderspension ska denna beräknas utifrån det pensionsunderlag som fastställts för den särskilda avtalspensionen. Motsvarande pensionsunderlag används också vid eventuell beräkning av pension till efterlevande.

Särskild avtalspension ska samordnas. Förvärvsinkomst, från annan anställning än kommunen, motsvarande tre prisbasbelopp per år undantas dock från samordning.

Särskild avtalspension kan påverka allmän pension, socialförsäkringar och avtalsförsäkringar. Kommunen utger inte någon kompensation för detta.

Beslut om särskild avtalspension fattas i varje enskilt fall av personalchefen i samråd med kommunchefen, med hänsyn till kommunens verksamhet och ekonomi.

## **Möjlighet till minskad arbetstid för äldre anställda**

I syfte att öka förutsättningarna för äldre anställda att arbeta till 65 år eller längre, samt underlätta vid framtida generationsväxling, erbjuder kommunen möjlighet till minskad arbetstid för äldre anställda. Beslut fattas i varje enskilt fall efter individuell prövning.

Möjligheten gäller tillsvidareanställda och innebär att den anställde tillåts minska sin arbetstid till lägst 75 procent av heltid. Lön betalas ut efter den faktiska arbetstiden, samtidigt som det fortsatta tjänstepensionsintjänandet behålls oförändrat. Som pensionsgrundande lön för tjänstepensionen tillgodoräknas den fasta lönen före arbetstidsminskningen. Denna lön förändras procentuellt med faktiska löneökningar.

Den anställde ska ha uppnått 61 års ålder och ha minst 10 års sammanhängande anställningstid i kommunen i direkt anslutning till arbetstidsminskningen.

Beviljande av minskad arbetstid sker efter individuell prövning med hänsyn tagen till förutsättningarna i verksamheten. Möjligheten gäller till 65 års ålder, men kan efter särskilt beslut förlängas till längst 67 års ålder.

I samband med arbetstidsminskningen omregleras anställningen. Den anställde ska så långt det är möjligt behålla tidigare arbetsuppgifter men i mindre omfattning.

Arbetstidsminskningen kan komma att påverka den anställdes allmänna pension, sjukpenning, ersättning från avtalsförsäkringarna med mera, eftersom den kontanta lönen blir lägre. Kommunen ska informera om detta.

Beslut om minskad arbetstid med bibehållen tjänstepension fattas i varje enskilt fall av personalchefen i samråd med kommunchefen, med hänsyn till kommunens verksamhet och ekonomi.

## **Pensionsförstärkning vid förtida uttag**

Anställda som avgår med förtida uttag av tjänstepensionen, kan få ett tilläggsbelopp som tillskott till pensionen. Tilläggsbelopp kan övervägas vid arbetsbrist och organisatoriska förändringar. Den anställde ska ha uppnått 61 års ålder. Beslut fattas i varje enskilt fall efter individuell prövning.

Tilläggsbeloppet beräknas till 12 procent av den fasta månadslönen vid avgångstillfället, dock maximalt 3 000 kronor. Beloppet är detsamma under hela utbetalningstiden, ingen indexering ska ske. Tilläggsbeloppet betalas ut kontant varje månad från avgången och längst till månaden före 65 års ålder. Beloppet är skattepliktigt för individen.

Anställningen upphör i samband med pensionsavgången. Inget ytterligare tjänstepensionsintjänande sker därefter.

Beslut om pensionsförstärkning vid förtida uttag fattas i varje enskilt fall av personalchefen i samråd med kommunchefen, med hänsyn till kommunens verksamhet och ekonomi.

## **Utbetalning av avgångsvederlag**

För anställda som beviljats avgångsvederlag kan överenskommelse träffas om inbetalning till tjänstepensionsförsäkring istället för kontant utbetalning. Möjligheten gäller hela eller delar av avgångsvederlaget.

Vid inbetalning till tjänstepensionsförsäkring ska beloppet som betalas till pensionsförsäkringen ökas med ett tilläggsbelopp som motsvarar skillnaden mellan sociala avgifter och särskild löneskatt.

## **Löneväxling till pension**

Kommunen erbjuder samtliga tillsvidareanställda att pensionsspara via ett överenskommet månatligt bruttolöneavdrag. Det överenskomna beloppet betalas i form av en premie till en tjänstepensionsförsäkring.

### **Kostnadsneutralitet**

I syfte att uppnå kostnadsneutralitet tillgodoräknas den som löneväxlar ett premietillägg. Premietillägget motsvarar skillnaden mellan sociala avgifter som betalas på kontant lön och särskild löneskatt som betalas på pensionspremier, f n 6,5%. Den totala premien utgörs därmed av det överenskomna bruttolöneavdraget och detta premietillägg.

Syftet att uppnå kostnadsneutralitet innebär också den oväxlade lönen ska ligga till grund för det ordinarie tjänstepensionsintjänandet. Lönerevisioner ska göras med den oväxlade lönen som utgångspunkt.

### **Tjänstepensionsavsättning**

Det lägsta belopp som kan växlas till pension är 500 kronor per månad, dock högst 20 procent av bruttolönen.

Premien betalas två gånger per år till den försäkring som den anställde valt för sin avgiftsbestämda ålderspension.

För anställd som önskar löneväxla upprättas ett individuellt avtal mellan denne och kommunen.

Anmälan görs under oktober månad och gäller från 1 januari påföljande år.

Avtalet gäller i 12 månader räknat från löneväxlingens början.

Inför en ny avtalsperiod kan den anställde ändra belopp eller säga upp avtalet.

Detta ska göras med en varseltid på minst tre månader. I annat fall förlängs avtalet automatiskt med 12 månader.

Löneväxling görs endast de månader det finns lön att dra det överenskomna beloppet från. Om det inte går att göra ett avdrag, till exempel vid sjukdom, föräldraledighet eller tjänsteledighet, görs ett uppehåll i löneväxlingen.

Om förutsättningarna för löneväxling ändras på grund av ändringar i lag eller centralt kollektivavtal, kan såväl den anställde som kommunen säga upp avtalet med omedelbar verkan.

Löneväxlingen kan påverka den anställdes allmänna pension, socialförsäkringar och avtalsförsäkringar. Kommunen utger inte någon kompensation för detta. Kommunen gör en allmän rekommendation att inte löneväxla om årsinkomst efter löneväxling understigande 8,07 inkomstbasbelopp.

## **Pension till förvaltningschefer och motsvarande**

Kommunen erbjuder i enlighet med bestämmelserna i KAP-KL möjlighet till alternativ pensionslösning. Syftet med erbjudandet är att stärka kommunens möjlighet att såväl rekrytera som behålla högre chefer och nyckelpersoner i konkurrens med andra arbetsgivare.

### **Alternativ KAP-KL**

#### **Allmänt**

Alternativ KAP-KL innebär att den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL byts mot en premiebestämd ålderspension. Övriga pensionsförmåner inom KAP-KL behålls oförändrade eller följer kommunens pensionspolicy.

Jämfört med den ordinarie förmånsbestämda ålderspensionen innebär alternativ KAP-KL större flexibilitet och möjlighet till individuell anpassning.

### **Kostnadsneutralitet**

Alternativ KAP-KL är kostnadsneutral för kommunen. Pensionsförmånen tryggas genom tjänstepensionsförsäkring med löpande premiebetalning. Premien för alternativ KAP-KL motsvarar den som kommunen skulle ha betalat om den förmånsbestämda ålderspensionen tryggats med försäkring.

Den anställde väljer själv försäkringsbolag, om beloppet ska sparas i traditionell försäkring eller fondförsäkring, samt om försäkringen ska tecknas med återbetalningsskydd.

### **Anställda som omfattas**

Möjligheten till alternativ KAP-KL gäller för kommunens förvaltningschefer samt övriga chefer inom kommunledningen samt annan anställd i särskilda fall. Annan anställd kan komma omfattas av möjligheten att välja alternativ KAP-KL. Beslut om sådant särskilt fall fattas i varje enskilt fall av personalchefen i samråd med kommunchefen.

Den som omfattas av erbjudandet väljer själv om han eller hon ska ansluta sig till alternativ KAP-KL. Den som valt att omfattas av alternativ KAP-KL kan inte återgå till ordinarie KAP-KL så länge anställningen i kommunen, eller Tjörns kommunala bolag, består.

### **Eget val för alternativ KAP-KL**

Den anställde väljer om premien ska placeras i traditionell försäkring eller fondförsäkring, samt om försäkringen ska innehålla återbetalningsskydd eller inte. Återbetalningsskydd innebär att det samlade pensionskapitalet betalas ut till de insatta förmånstagarna som en månadsvis pension om den anställde avlider.

Försäkringsbolag anvisas av kommunen.

### **Utbetalning**

Pensionen utbetalas tidigast från 55 års ålder efter överenskommelse med försäkringsbolaget. Pensionen kan utbetalas under en begränsad tid eller i vissa fall livsvarigt. Kortaste utbetalningstid är normalt fem år.

## **Pension till förtroendevalda**

### **Förtroendevalda på hel- och deltid**

Kommunen har antagit Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF). Bestämmelserna gäller från och med 2003-01-01.

Bestämmelserna omfattar förtroendevalda på heltid och förtroendevalda på deltid med en uppdragstid motsvarande minst 40 procent av heltid.

Pension och avgångsersättning samordnas med eventuell förvärvsinkomst. Förvärvsinkomst motsvarande tre prisbasbelopp per år undantas dock från samordning.

I övrigt beräknas och utbetalas pension och avgångsersättning enligt bestämmelserna i PBF.

### **Fritidspolitiker**

Kommunens fritidspolitiker får ersättning för förlorad tjänstepensionsförmån. Pensionsersättningen motsvarar den pensionsavgift som gäller inom KAP-KL, beräknat på den ersättning som utbetalats för förlorad arbetsinkomst.

Pensionsersättningen utbetalas kontant varje månad.

## Tryggande av pensionsåtagandet

Tjörns kommun tryggar sina pensionsåtaganden på följande sätt:

Avgiftsbestämd ålderspension	Tryggas genom tjänstepensionsförsäkring. Årlig premiebetalning görs till den försäkring som den anställde valt.
Förmånsbestämd ålderspension	Intjänad pension skuldförs och tryggas genom beskattningsrätten.
Särskild avtalspension enligt överenskommelse	Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension och tryggas genom beskattningsrätten.
Alternativ KAP-KL för förvaltningschefer eller motsvarande	Tryggas genom tjänstepensionsförsäkring. Månadsvis premiebetalning till den försäkring som den anställde valt.
Pension intjänad före 1998	Intjänad pension skuldförs och tryggas genom beskattningsrätten. En del av detta pensionsåtagande är tryggt genom tjänstepensionsförsäkring <sup>*)</sup>
Pension till efterlevande	Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med inträffat dödsfall och tryggas genom beskattningsrätten.
PBF (Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda)	Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension och tryggas genom beskattningsrätten.

<sup>\*)</sup> Kommunen har tecknat ramavtal med KPA Pension om partiell inlösen. Avtalet innebär att kommunen kan trygga valda delar av pensionsåtagandet genom betalning till en tjänstepensionsförsäkring. Kommunen har i enlighet med avtalet gjort en premiebetalning under 2006.

## Information om pensionsförmåner

Enligt KAP-KL, ”Riktlinjer för arbetsgivarens informationsansvar” är arbetsgivaren ansvarig för att anställda informeras om de pensionsförmåner som tjänats in i anställningen.

Kommunen uppfyller informationskravet genom att de anställda via KPA Pension får årlig information om de intjänade pensionsförmånerna. Pensionsinformationen är skriftlig och lämnas i form av en pensionsprognos.

Vad gäller information om den avgiftsbestämda ålderspensionen får respektive anställd också information från det försäkringsbolag som valts.

Kommunens anställda som ska välja försäkringsbolag för den avgiftsbestämda ålderspensionen, får information och valblankett av Pensionsvalet PV AB.

Anställda och förtroendevalda i kommunen kan vända sig till kommunens personalavdelning för att få svar på sina frågor.

### **Pensionsavgång**

Anställda som planerar att avgå med pension ska lämna skriftlig ansökan om detta till närmaste chef senast sex månader före planerad pensionsavgång. I god tid innan pensionsavgången informeras den anställde skriftligen om pensionsbeloppets storlek.

För begäran om utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension och information om pensionsförmånens storlek, ska den anställde vända sig till det försäkringsbolag som valts.

### **Information om löneväxling**

Kommunen tillhandahåller information om löneväxling bl a genom en årlig informationsträff.

### **Information om alternativ KAP-KL**

Kommunen tillhandahåller information om alternativ KAP-KL samt individuell rådgivning i samband med att erbjudandet införs.